

”Helst inte, men okej”. Acceptans för nedläggning av offentlig service” – Tabellbilaga

Jenny de Fine Licht, David Karlsson & Louise Skoog

Umeå universitet och Göteborgs universitet 2025

Denna PM är en bilaga till kapitlet de Fine Licht, Jenny, David Karlsson & Louise Skoog (2025): ”Helst inte, men okej”. Acceptans för nedläggning av offentlig service”, publicerad i Björn Rönnerstrand, Anders Carlander, Patrik Öhberg & Annika Bergström (red) *I rörelse*. SOM-institutet vid Göteborgs universitet.

I denna bilaga redovisas resultat på de frågor projektet *Lokaliseringsutmaningen – jämlik offentlig service och demokratisk styrning i hela landet* (Formas 2021-02229) ställt i den nationella SOM-undersökningen 2024 och som ligger till grund för analyserna i ovan nämnda kapitel.

Innehåll

Principiella åsikter om lokalisering/decentralisering	3
Tabell 1 Ideologisk uppfattning om centralisering och decentralisering: ”C/d-skalan” (procent)	3
Figur 1 Placering på C/d-skalan (procent)	3
Tabell 2 I vilken utsträckning instämmer du i att de som väljer att bo i glesbygd/mindre orter får vara beredda på sämre tillgång till service? (frågeformulering i den nationella SOM-undersökningen 2022).....	4
Tabell 3 Förutsättningarna när det gäller utbudet av offentlig service ser olika ut i Sverige. Hur ställer du dig till följande påståenden? – De som bor i glesbygd/mindre orter får vara beredda på sämre tillgång till service (frågeformulering i den nationella SOM-undersökningen 2024).....	4
Tabell 4 Förutsättningarna när det gäller utbudet av offentlig service ser olika ut i Sverige. Hur ställer du dig till följande påståenden? – De som bor i glesbygd/mindre orter får vara beredda på sämre tillgång till service (frågeformulering i den nationella SOM-undersökningen 2024).....	5
Figur 2 Topplista: Åsikter om utbud av offentlig service (procent instämmer helt + delvis, ingen uppfattning ingår i basen)	5
Figur 3 Topplista: Åsikter om utbud av offentlig service (procent)	6
Tabell 5 Samband mellan åsikter om utbud av offentlig service – (Pearsons r)	6
Tabell 6 Faktoranalys – Åsikter om lokalisering.....	7
Grund för acceptans av nedläggningsbeslut	8
Tabell 7 Anta att ett beslut fattats om att lägga ner ditt närmaste sjukhus. Hur villig skulle du vara att acceptera nedläggningen givet följande (frågeformulering i den nationella SOM-undersökningen 2024)	8

Tabell 8 Anta att ett beslut fattats om att lägga ner din närmaste grundskola. Hur villig skulle du vara att acceptera nedläggningen givet följande (frågeformulering i den nationella SOM-undersökningen 2024).....	8
Figur 4 Topplista: Villighet att acceptera beslut om nedläggning av sjukhus och skola givet olika förutsättningar (procent extremt, mycket och ganska villig).....	9
Tabell 9 Samband mellan åsikter om villighet att acceptera nedläggning om sjukhus och skola givet olika förutsättningar – (Pearsons r).....	9
Åsikter om närhet och kvalitet för olika sorters service	10
Tabell 10 En del anser att man kan förbättra kvaliteten på offentlig service genom att centralisera den till färre orter. En konsekvens kan då bli längre avstånd till servicen. I en sådan situation, hur skulle du prioritera mellan närhet och kvalitet inom följande verksamheter: (frågeformulering i den nationella SOM-undersökningen 2024) (procent)	10
Figur 5 Andelar som anser att närhet respektive kvalitet är prioriterat för fyra servicesslag (procent)	10
Tabell 11 Samband mellan åsikter om vad som är prioriterat – närhet eller kvalitet – (Pearsons r)	10
Regressioner – förklaringar till åsikter om lokalisering	11
Tabell 12 Vad förklarar åsikter om nio lokaliseringsfrågor (OLS regresion)	11
Tabell 13 Vad förklarar villighet att acceptera nedläggning av sjukhus (OLS-regression)	12
Tabell 14 Vad förklarar villighet att acceptera nedläggning av grundskola (OLS-regression).....	13
Tabell 15 Vad förklarar villighet att acceptera nedläggning av sjukhus och grundskola (OLS-regression).....	14

Principiella åsikter om lokalisering/decentralisering

Tabell 1 Ideologisk uppfattning om centralisering och decentralisering: "c/d-skalan" (procent)

När det gäller lokaliseringen av service talas det ibland om en politisk dimension mellan:

- 1) De som vill ha centraliserad offentlig verksamhet (för effektivitetens och kvalitetens skull).
- 2) De som vill ha decentraliserad offentlig verksamhet (för att främja rättvis tillgång till service överallt).

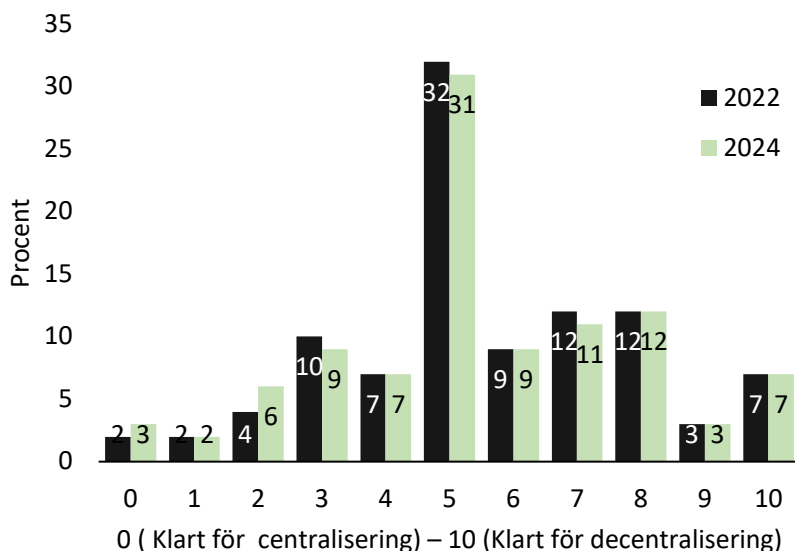
Var skulle du placera dig själv på följande skala?

	Klart för centralisering					Klart för decentralisering					Summa	N	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9			10
2022	2	2	4	10	7	32	9	12	12	3	7	100	1674
2024	3	2	6	9	7	31	9	11	12	3	7	100	1712

Kommentar: Medel (0–10): 2022: 5,6; 2024: 5,6

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022 och 2024.

Figur 1 Placering på c/d-skalan (procent)

Kommentar: För frågeformulering se Tabell 2.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022 och 2024.

Tabell 2 I vilken utsträckning instämmer du i att de som väljer att bo i glesbygd/mindre orter får vara beredda på sämre tillgång till service? (frågeformulering i den nationella SOM-undersökningen 2022)

	Instämmer inte alls 1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	Instämmer helt 7 ☐	Summa
Procent	11	12	12	17	23	15	10	100
N	199	204	215	287	397	263	169	1734

Kommentar: Medel (1–7): 4,1. Balansmått: procentandel instämmer (5-7) minus procentandel instämmer ej (1-3): 58-35=+23
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell 3 Förutsättningarna när det gäller utbudet av offentlig service ser olika ut i Sverige. Hur ställer du dig till följande påståenden? – De som bor i glesbygd/mindre orter får vara beredda på sämre tillgång till service (frågeformulering i den nationella SOM-undersökningen 2024)

	Instämmer helt ☐	Instämmer delvis ☐	Instämmer knappast ☐	Instämmer inte alls ☐	Ingen uppfattning ☐	Summa
Procent	14	41	15	21	9	100
N	248	719	260	375	159	1761

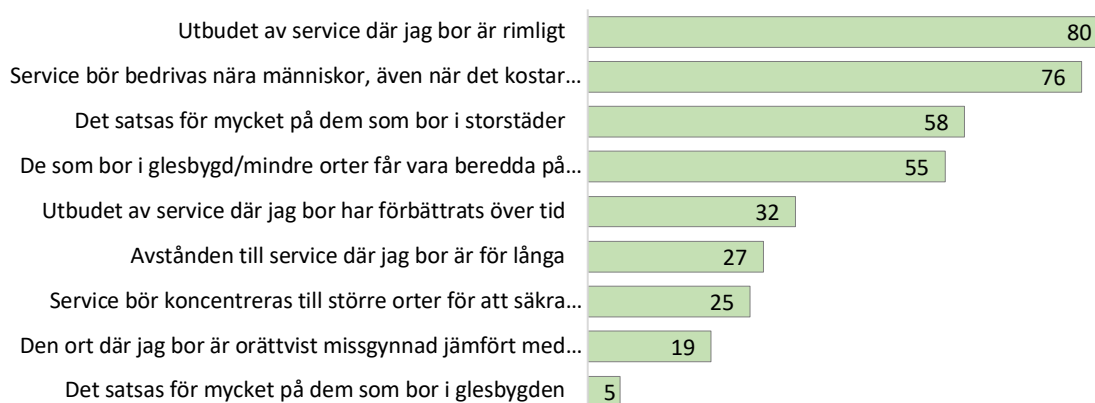
Kommentar: Medel (1–4): 2,5. Balansmått: procentandel instämmer (1–2) minus procentandel instämmer ej (3–4): 55-36=+19
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Tabell 4 Förutsättningarna när det gäller utbudet av offentlig service ser olika ut i Sverige. Hur ställer du dig till följande påståenden? – De som bor i glesbygd/mindre orter får vara beredda på sämre tillgång till service (frågeformulering i den nationella SOM-undersökningen 2024)

	Instämmer helt	Instämmer delvis	Instämmer knappt	Instämmer inte alls	Ingen uppfattning	S:a	Balans	N
Utbudet av service där jag bor är rimligt	39	41	9	6	5	100	+65	1776
Avstånden till service där jag bor är för långa	7	20	20	47	6	100	-40	1761
Utbudet av service där jag bor har förbättrats över tid	7	25	18	21	29	100	-17	1760
Den ort där jag bor är orättvist missgynnad jämfört med andra orter	6	13	20	41	22	100	-42	1766
De som bor i glesbygd/mindre orter får vara beredda på sämre tillgång till service	14	41	15	21	9	100	+19	1761
Service bör bedrivas nära människor, även när det kostar mer	27	49	12	4	8	100	+60	1758
Service bör koncentreras till större orter för att säkra kvaliteten	3	22	29	36	10	100	-40	1762
Det satsas för mycket på dem som bor i storstäder	23	35	18	8	16	100	+34	1762
Det satsas för mycket på dem som bor i glesbygden	1	4	25	54	16	100	-74	1765

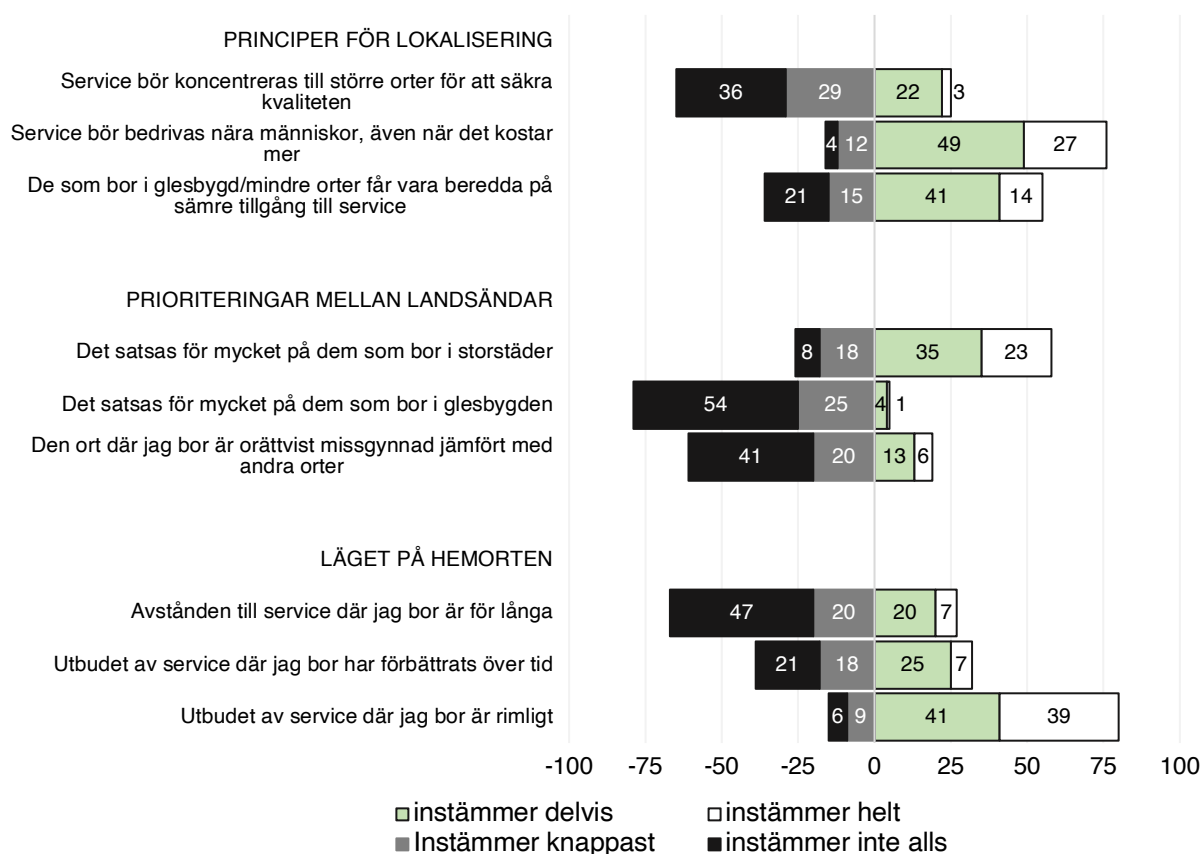
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Figur 2 Topplista: Åsikter om utbud av offentlig service (procent instämmer helt + delvis, ingen uppfattning ingår i basen)

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Figur 3 Topplista: Åsikter om utbud av offentlig service (procent)

Kommentar: Figuren visar procentandelar för olika svarsalternativ för respektive påstående, där "ingen uppfattning" ingår i basen men inte redovisas här.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Tabell 5 Samband mellan åsikter om utbud av offentlig service – (Pearsons r)

	A	B	C	D	E	F	G	H
A. Service bör koncentreras till större orter för att säkra kvaliteten	1							
B. Service bör bedrivas nära människor, även när det kostar mer	-.262**	1						
C. De som bor i glesbygd/mindre orter får vara beredda på sämre tillgång till service	.326**	-.182**	1					
D. Det satsas för mycket på dem som bor i storstäder	-.262**	.285**	-.129**	1				
E. Det satsas för mycket på dem som bor i glesbygden	.402**	-.166**	.175**	-.231**	1			
F. Den ort där jag bor är orättvist missgynnad jämfört med andra orter	-.069*	.158**	-.011	.334**	.004	1		
G. Avstånden till service där jag bor är för långa	-.130**	.141**	-.059*	.314**	-.061*	.592**	1	
H. Utbudet av service där jag bor har förbättrats över tid	.211**	-.048	.073*	-.169**	.181**	-.317**	-.307**	1
I. Utbudet av service där jag bor är rimligt	.195**	-.088**	.133**	-.262**	.122**	-.559**	-.555**	.437**

Kommentar: Samband >0.30 markeras i fetstil. P-värde: ** < .01, * < .05

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Tabell 6 Faktoranalys – Åsikter om lokalisering

	Komponenter		
	<i>Utbudet på hemorten</i>	<i>Pro centralisering</i>	<i>Pro decentralisering</i>
Utbudet av service där jag bor är rimligt	-.823		
Avstånden till service där jag bor är för långa	.776		
Den ort där jag bor är orättvist missgynnad jämfört med andra orter	.766		.334
Utbudet av service där jag bor har förbättrats över tid	-.673	.337	.254
Det satsas för mycket på dem som bor i glesbygden		.766	
Service bör koncentreras till större orter för att säkra kvaliteten		.763	
De som bor i glesbygd/mindre orter får vara beredda på sämre tillgång till service		.565	
Service bör bedrivas nära människor, även när det kostar mer			.780
Det satsas för mycket på dem som bor i storstäder	.314		.676
Eigen value	2,9	1,6	1,0

Kommentar: Tabellen presenterar resultaten från en faktoranalys med Principal Component Analysis (PCA) som extraktionsmetod och Varimax-rotation med Kaiser-normalisering. Syftet med analysen är att identifiera underliggande dimensioner i uppfattningar om service och geografisk rättvisa. Tabellen visar laddningarna för varje variabel på de tre extraherade komponenterna, där fetstil markerar de högsta laddningarna för varje variabel. Endast faktorladdningar över $\pm 0,3$ redovisas. I tabellens nedre del redovisas egenvärden (eigenvalues) samt den andel av den totala variansen som respektive komponent förklarar. De tre faktorerna förklarar tillsammans 61,79 procent av variationen i datan, vilket innebär att de fångar en betydande del av mönstret i respondenterna svar. Rotationen konvergerade efter 6 iterationer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Grund för acceptans av nedläggningsbeslut

Tabell 7 Anta att ett beslut fattats om att lägga ner ditt närmaste sjukhus. Hur villig skulle du vara att acceptera nedläggningen givet följande (frågeformulering i den nationella SOM-undersökningen 2024)

	Extremt villig	Mycket villig	Ganska villig	Inte särskilt villig	Inte alls villig	S:a	Balans	N
Om vårdpersonalen står bakom beslutet	4	9	25	28	34	100	-49	1763
Om beslutet rekommenderats av ekonomiska experter	1	3	13	36	47	100	-79	1757
Om beslutet fattats av riksdagen	1	3	11	36	49	100	-81	1757
Om beslutets fattats av politikerna i din region	1	2	12	34	51	100	-82	1752
Om beslutet fattats efter en medborgardialog	3	11	32	26	28	100	-40	1750
Om patienter får subventionerade resor till andra sjukhus	4	9	27	31	29	100	-47	1752
Om besparingarna gör att skatten kan sänkas	3	6	14	34	43	100	-68	1752

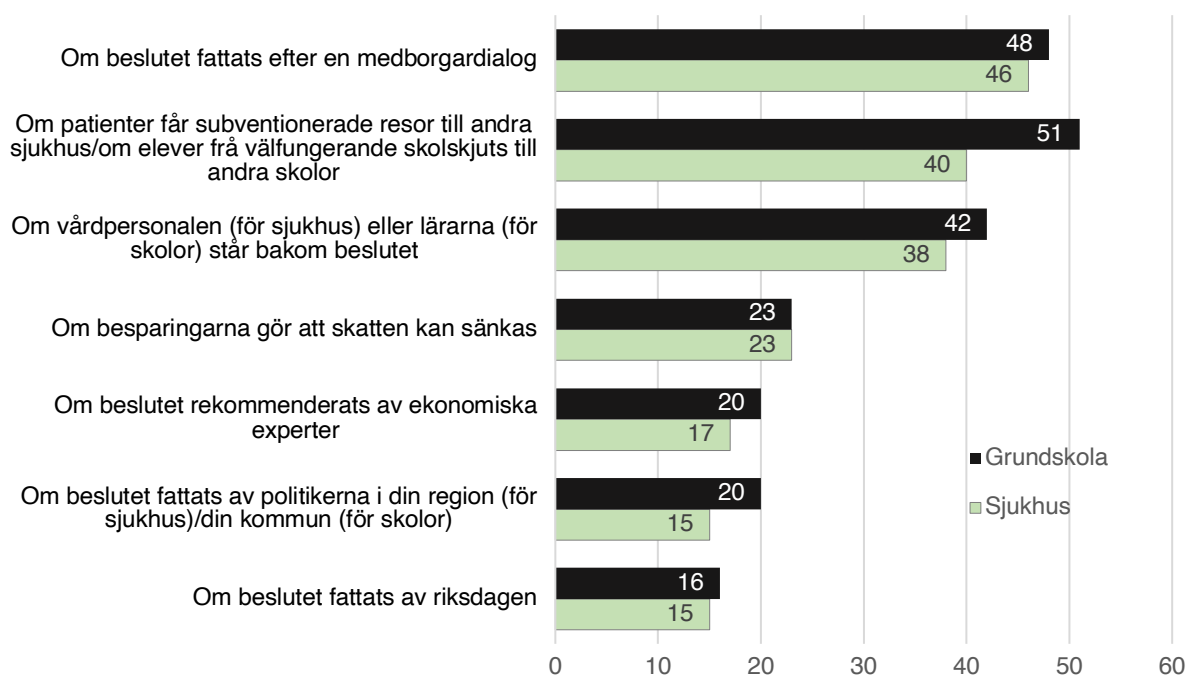
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Tabell 8 Anta att ett beslut fattats om att lägga ner din närmaste grundskola. Hur villig skulle du vara att acceptera nedläggningen givet följande (frågeformulering i den nationella SOM-undersökningen 2024)

	Extremt villig	Mycket villig	Ganska villig	Inte särskilt villig	Inte alls villig	S:a	Balans	N
Om lärarna står bakom beslutet	5	10	27	29	29	100	-43	1748
Om beslutet rekommenderats av ekonomiska experter	2	3	15	37	43	100	-75	1739
Om beslutet fattats av riksdagen	1	3	12	36	48	100	-80	1738
Om beslutets fattats av politikerna i din kommun	1	3	16	35	45	100	-76	1721
Om beslutet fattats efter en medborgardialog	4	11	33	27	25	100	-37	1721
Om elever får välfungerande skolskjuts till andra skolor	5	12	34	26	23	100	-32	1736
Om besparingarna gör att skatten kan sänkas	4	4	15	34	43	100	-69	1734

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Figur 4 Topplista: Villighet att acceptera beslut om nedläggning av sjukhus och skola givet olika förutsättningar (procent extremt, mycket och ganska villig)

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Tabell 9 Samband mellan åsikter om villighet att acceptera nedläggning om sjukhus och skola givet olika förutsättningar – (Pearsons r)

	A	B	C	D	E	F
A Om vårdpersonalen står bakom beslutet	1					
B Om beslutet rekommenderats av ekonomiska experter	.544**	1				
C Om beslutet fattats av riksdagen	.447**	.661**	1			
D Om beslutet fattats av politikerna i din region	.477**	.676**	.728**	1		
E Om beslutet fattats efter en medborgardialog	.610**	.481**	.486**	.518**	1	
F Om patienter får subventionerade resor till andra sjukhus	.504**	.497**	.516**	.528**	.634**	1
G Om besparingarna gör att skatten kan sänkas	.348**	.531**	.509**	.482**	.414**	.587**

	A	B	C	D	E	F
A Om lärarna står bakom beslutet	1					
B Om beslutet rekommenderats av ekonomiska experter	.545**	1				
C Om beslutet fattats av riksdagen	.467**	.719**	1			
D Om beslutet fattats av politikerna i din kommun	.500**	.709**	.727**	1		
E Om beslutet fattats efter en medborgardialog	.614**	.516**	.468**	.555**	1	
F Om elever får välfungerande skolskjuts till andra skolor	.546**	.556**	.536**	.557**	.631**	1
G Om besparingarna gör att skatten kan sänkas	.360**	.586**	.579**	.543**	.422**	.584**

Kommentar: En faktoranalys visar att det endast finns en dimension/komponent med ett egenvärde över 1 i respektive fråga, som förklarar 60 respektive 62 procent av variansen. Faktorladdningarna indikerar att uppfattningar om beslutslegitimitet utgör en sammanhängande dimension.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

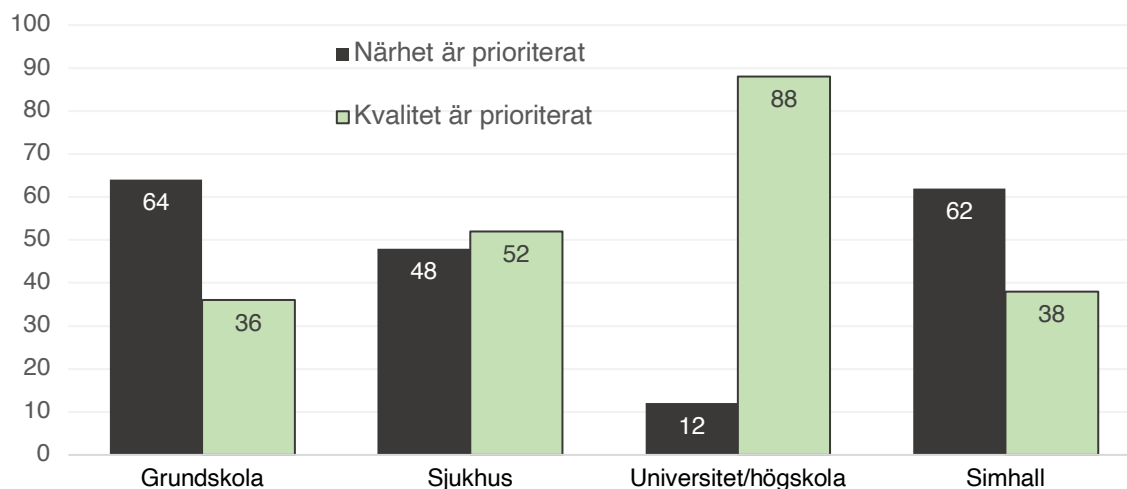
Åsikter om närhet och kvalitet för olika sorters service

Tabell 10 En del anser att man kan förbättra kvaliteten på offentlig service genom att centralisera den till färre orter. En konsekvens kan då bli längre avstånd till servicen. I en sådan situation, hur skulle du prioritera mellan närhet och kvalitet inom följande verksamheter: (frågeformulering i den nationella SOM-undersökningen 2024) (procent)

	Närhet är prioriterat	Kvalitet är prioriterat	S:a	N
Grundskola	64	36	100	1736
Sjukhus	48	52	100	1739
Universitet/högskola	12	88	100	1732
Simhall	62	38	100	1729

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Figur 5 Andelar som anser att närhet respektive kvalitet är prioriterat för fyra serviceslag (procent)

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Tabell 11 Samband mellan åsikter om vad som är prioriterat – närhet eller kvalitet – (Pearsons r)

	A	B	C	D
A Grundskola	1			
B Sjukhus	.366**	1		
C Universitet/högskola	.198**	.280**	1	
D Simhall	.271**	.101**	.198**	1

Kommentar: En faktoranalys visar att det endast finns en dimension/komponent med ett egenvärde över 1 i respektive fråga, som förklarar 43 procent av variansen. Trots det är sambanden förvånansvärt svaga – uppenbarligen gör människor olika bedömningar för olika serviceslag.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Regressioner – förklaringar till åsikter om lokalisering

Tabell 12 Vad förklarar åsikter om nio lokaliseringsfrågor (OLS regression)

A. Utbudet av service där jag bor är rimligt	F. Service bör bedrivas nära människor, även när det kostar mer
B. Avstånden till service där jag bor är för långa	G. Service bör koncentreras till större orter för att säkra kvaliteten
C. Utbudet av service där jag bor har förbättrats över tid	H. Det satsas för mycket på dem som bor i storstäder
D. Den ort där jag bor är orättvist missgynnad jämfört med andra orter	I. Det satsas för mycket på dem som bor i glesbygden
E. De som bor i glesbygd/mindre orter får vara beredda på sämre tillgång till service	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Bostadsort (storstad kontrollgrupp)									
Storstad: Ytterområde/förort	0,17	-0,23*	-0,32**	-0,30**	-0,22*	-0,03	-0,04	-0,29*	-0,13
Stad: centralt	0,13	-0,09	-0,20	-0,18	-0,10	-0,00	-0,05	-0,46***	-0,16*
Stad: ytterområde	0,26**	-0,20*	-0,15	-0,35***	-0,27*	0,02	-0,12	-0,57***	-0,12
Större tätort	0,34**	-0,43***	-0,40*	-0,42**	-0,27	-0,15	0,19	-0,59***	-0,10
Mindre tätort	0,64***	-0,77***	-0,16	-0,66***	-0,18	-0,10	0,29**	-0,82***	-0,06
Ren landsbygd	0,86***	-1,07***	0,10	-0,74***	-0,42***	-0,15	0,25*	-1,08***	0,01
Kön: Kvinna =1	0,03	-0,04	-0,03	0,01	0,26***	-0,18**	0,12*	-0,06	0,09*
Ålder (medelålders kontrollgrupp)									
Unga -29	0,16	0,16	0,17	0,07	-0,18	0,38***	-0,05	0,34**	-0,01
Äldre 65+	-0,05	-0,07	-0,10	0,02	-0,01	-0,18**	-0,11	0,08	-0,04
Utbildning (medel kontrollgrupp)									
Utbildning: låg	0,10	-0,14	-0,01	-0,10	-0,06	0,11	0,12	-0,11	0,00
Utbildning: hög	-0,11	0,03	0,11	-0,04	-0,18*	0,02	-0,17**	0,16*	-0,02
Inkomst (medel kontrollgrupp)									
Inkomst: låg	0,23**	-0,10	0,24**	-0,08	0,08	0,11	-0,11	0,24**	0,03
Inkomst: hög	-0,07	0,02	0,02	0,00	-0,17*	-0,01	-0,17*	0,21*	-0,09
Hälsotillstånd	-0,34*	0,17	-0,06	-0,11	-0,04	0,02	0,05	0,09	-0,03
Klass (tjänstemannahem kontrollgrupp)									
Arbetarhem	0,03	-0,14*	-0,18*	0,00	0,00	-0,10	0,17**	-0,00	0,03
Jordbrukarhem	0,21	-0,05	-0,26	-0,02	0,15	-0,20	0,10	-0,23	-0,10
Högre tjänstemannahem	-0,05	0,03	-0,07	-0,04	-0,04	-0,05	-0,02	0,05	-0,13
Företagarhem	-0,00	-0,03	-0,22	-0,08	0,30*	-0,09	0,08	0,07	0,11
Ideologi: Vänsterhöger	0,08	0,01	-0,09	-0,04	-0,35***	0,50***	-0,21*	0,16	-0,02
Förtroende sjukvården	-0,57***	0,14	-0,48***	0,16	-0,14	-0,27*	-0,16	0,12	0,01
Konstant	2,16***	3,54***	4,01***	4,04***	3,15***	2,25***	3,40***	2,68***	3,92***
N	1507	1500	1503	1507	1502	1509	1500	1501	1506
Just. R ²	0,133	0,151	0,020	0,041	0,036	0,047	0,061	0,089	0,012

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Tabell 13 Vad förklarar villighet att acceptera nedläggning av sjukhus (OLS-regression)

Antal att ett beslut fattats om att lägga ner din närmaste grundskola. Hur villig skulle du vara att acceptera nedläggningen givet följande

- A. Om vårdpersonalen står bakom beslutet
- B. Om beslutet rekommenderats av ekonomiska experter
- C. Om beslutet fattats av riksdagen
- D. Om beslutets fattats av politikerna i din region
- E. Om beslutet fattats efter en medborgardialog
- F. Om patienter får subventionerade resor till andra sjukhus
- G. Om besparingarna gör att skatten kan sänkas

	Vårdpersonal			Ekonomiska experter			Riksdagen			Regionen			Medborgardialog			Subv. resor			Skattesänkning		
	A1	A2	A3	B1	B2	B3	C1	C2	C3	D1	D2	D3	E1	E2	E3	F1	F2	F3	G1	G2	G3
Bostadsort (storstad kontrollgrupp)																					
Storstad: Ytterområde/förort	0,1	0,2	0,2	0,2*	0,2*	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2*	0,1	-0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,0	-0,1	0,0	0,1	0,1
Stad: centralt	0,4***	0,4***	0,4**	0,3***	0,3***	0,2**	0,2*	0,2**	0,1	0,3***	0,3***	0,2**	0,3**	0,3**	0,3*	0,3**	0,4***	0,3**	0,3*	0,3**	0,3*
Stad: ytterområde	0,3*	0,3*	0,3**	0,2**	0,2**	0,2**	0,2*	0,2*	0,2*	0,3***	0,3***	0,2**	0,2*	0,3*	0,3**	0,2*	0,2*	0,3*	0,1	0,2	0,2*
Större tätort	0,2	0,3*	0,3*	0,3*	0,3**	0,2	0,2*	0,3**	0,2	0,3***	0,4***	0,2*	0,1	0,2	0,2	0,4**	0,4**	0,2	0,3*	0,3*	
Mindre tätort	0,5***	0,6***	0,5***	0,4***	0,5***	0,3***	0,3***	0,4***	0,3**	0,4***	0,5***	0,3**	0,4***	0,5***	0,4***	0,4***	0,5***	0,5***	0,3**	0,4***	0,4**
Ren landsbygd	0,4***	0,5***	0,4**	0,4***	0,4***	0,2*	0,4***	0,4***	0,3**	0,4***	0,4***	0,2*	0,5***	0,5***	0,5***	0,5***	0,6***	0,5***	0,4***	0,5***	0,4**
Kön: Kvinna =1	0,1*	0,1*	0,1	0,2***	0,2***	0,1*	0,2***	0,2***	0,1*	0,2***	0,2***	0,1*	0,2***	0,2***	0,1*	0,0	0,0	-0,1	0,1	0,0	-0,0
Ålder (medelålders kontrollgrupp)																					
Ålder: Unga -29 = 1	-0,3**	-0,3**	-0,1	-0,2**	-0,2*	-0,1	-0,2**	-0,2*	-0,1	-0,2*	-0,1*	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1	-0,3**	-0,2*	-0,1	-0,2	-0,2*	-0,2*
Ålder: Äldre 65+ = 1	0,3***	0,3***	0,4***	0,1	0,1	0,1*	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1*	0,2*	0,2**	0,1	0,2*	0,3***	0,1	0,1	0,1
Utbildning (medelhög utbildning kontrollgrupp)																					
Utbildning: låg = 1	0,2*	0,2*	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1*	0,1	0,0	0,0	-0,0	0,2**	0,2**	0,2*	0,1	0,1	0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Utbildning: hög = 1	-0,1*	-0,2**	-0,1	-0,0	-0,0	-0,0	0,0	-0,0	0,0	-0,0	-0,1	-0,1	-0,2**	-0,2**	-0,2**	-0,0	-0,1	-0,0	-0,0	-0,0	-0,1
Inkomst (medelhög inkomst kontrollgrupp)																					
Inkomst: låg = 1	-0,0	-0,0	-0,0	-0,1*	-0,1*	-0,1	-0,1*	-0,1*	-0,1	-0,1*	-0,1*	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2*	-0,1*	-0,1
Inkomst: hög = 1	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,1	-0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,0	-0,0	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0	0,0
Klass: Arbetarhem	0,2**	0,2*	0,1	0,1*	0,1	0,0	0,1**	0,1**	0,1	0,1**	0,1*	0,1	0,2**	0,2*	0,1	0,0	0,0	-0,0	0,0	0,0	0,0
Ideologi: Vänsterhöger (höger=1)	0,2**	0,2*	0,3**	-0,2*	-0,2*	-0,0	-0,1*	-0,1	-0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	-0,0	-0,0	0,0	-0,6***	-0,6***	-0,6***
Kommun med sjukhus		0,2**	0,2**		0,1*	0,1		0,1**	0,1*		0,1*	0,1		0,2**	0,2**		0,2**	0,2***		0,2***	0,2***
Förtroende sjukvården mycket högt = 1		-0,5***	-0,6***		-0,1	-0,2		-0,2*	-0,2*		-0,3***	-0,3***		-0,2	-0,2		-0,3*	-0,3*		-0,0	0,1
Hälsotillstånd: mycket gott = 1		0,0	0,0		-0,2	-0,1		-0,1	-0,1		0,1	0,1		-0,1	-0,1		0,1	0,1		0,2	0,2
Barn i hushållet		0,0	0,1		0,1	0,1*		0,0	0,0		0,0	0,1		0,1	0,1		0,1*	0,2**		-0,0	0,1
C/D-skala (decentralist =1)			0,3*			0,2			0,3**			0,1			0,1				0,4**		0,1
Prioriterar kvalitet över närhet i (specifikt) Sjukvård = 1.			-0,4***			-0,3***			-0,2***			-0,3***			-0,3***				-0,4***		-0,2***
Prioriterar kvalitet över närhet i (specifikt) Grundskola = 1			0,1			-0,1			-0,1			-0,0			0,1			0,0			-0,1
Åsikter om serviceutbud (instämmer helt =1)																					
Avstånden till service där jag bor är för långa			0,1			0,0			0,0			-0,0			0,1						-0,2*
Service bör bedrivas nära människor, även när det kostar mer			0,2			0,4***			0,1			0,2			0,2				0,1		0,3*
Service bör koncentreras till större orter för att säkra kvaliteten			-0,3**			-0,6***			-0,4***			-0,5***			-0,2				-0,4***		-0,6***
Konstant	3,2***	3,3***	3,2***	4,0***	4,1***	4,1***	4,1***	4,1***	4,2***	4,0***	4,1***	4,2***	3,2***	3,2***	3,2***	3,5***	3,3***	3,3***	4,2***	3,9***	3,9***
Just. R ²	0,085	0,100	0,158	0,056	0,062	0,180	0,060	0,065	0,123	0,054	0,063	0,128	0,083	0,090	0,127	0,042	0,053	0,117	0,046	0,057	0,140
N	1574	1556	1262	1573	1557	1265	1574	1557	1264	1569	1553	1262	1573	1557	1265	1571	1555	1263	1571	1557	1263

* p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Tabell 14 Vad förklarar villighet att acceptera nedläggning av grundskola (OLS-regression)

Antal att ett beslut fattats om att lägga ner din närmaste grundskola. Hur villig skulle du vara att acceptera nedläggningen givet följande

- A. Om lärarna står bakom beslutet
- B. Om beslutet rekommenderats av ekonomiska experter
- C. Om beslutet fattats av riksdagen
- D. Om beslutets fattats av politikerna i din kommun
- E. Om beslutet fattats efter en medborgardialog
- F. Om elever får välfungerande skolskjuts till andra skolor
- G. Om besparingarna gör att skatten kan sänkas

	Lärarna			Ekonomiska experter			Riksdagen			Regionen			Medborgardialog			Välfung. skolskjuts			Skattesänkning		
	A1	A2	A3	B1	B2	B3	C1	C2	C3	D1	D2	D3	E1	E2	E3	F1	F2	F3	G1	G2	G3
Bostadsort (storstad kontrollgrupp)																					
Storstad: Ytterområde/förort	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
Stad: centralt	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	-0,0	0,0	0,0
Stad: ytterområde	0,2*	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2*	0,2*	0,2*	0,2	0,2*	0,2	0,3**	0,3*	0,3*	0,2	0,2	0,2*	0,1	0,1	0,1
Större tätort	0,2	0,1	0,0	0,2	0,2*	0,0	0,2*	0,3*	0,1	0,2	0,2*	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3*	0,2	0,1	0,1	0,1
Mindre tätort	0,5***	0,4***	0,3*	0,3***	0,4***	0,2	0,4***	0,4***	0,3**	0,3***	0,4***	0,2*	0,5***	0,5***	0,3**	0,4***	0,5***	0,3**	0,2*	0,3*	0,2
Ren landsbygd	0,4***	0,4***	0,3*	0,4***	0,4***	0,2*	0,4***	0,5***	0,3**	0,3***	0,4***	0,2	0,5***	0,5***	0,4**	0,4***	0,5***	0,3*	0,3**	0,4***	0,3*
Kön: Kvinna = 1	0,1	0,1	-0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	-0,0	0,1*	0,1*	0,0	0,2***	0,2**	0,1*	-0,0	-0,0	-0,1	0,1	0,0	-0,0
Ålder (medelålders kontrollgrupp)																					
Ålder: Unga -29 = 1	-0,4***	-0,3**	-0,2	-0,3***	-0,2***	-0,2*	-0,3***	-0,3***	-0,2**	-0,3***	-0,3***	-0,2*	-0,3***	-0,3**	-0,2*	-0,6***	-0,6***	-0,4***	-0,3***	-0,3***	-0,3***
Ålder: Äldre 65+ = 1	0,1*	0,3***	0,3***	-0,0	-0,0	0,1	-0,0	-0,0	0,0	-0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2**	-0,0	0,0	0,1	-0,1	-0,0	0,0
Utbildning (medelhög utbildning kontrollgrupp)																					
Utbildning: låg = 1	0,3***	0,3***	0,3**	0,0	0,0	-0,1	-0,0	0,0	-0,1	-0,0	0,0	-0,1	0,2	0,2*	0,1	0,2	0,2*	0,1	-0,0	-0,0	-0,1
Utbildning: hög = 1	-0,2**	-0,2**	-0,1*	-0,0	-0,1	-0,0	0,0	-0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2**	-0,2**	-0,2**	-0,1	-0,1	-0,1	-0,0	-0,0	-0,0
Inkomst (medelhög inkomst kontrollgrupp)																					
Inkomst: låg = 1	0,0	0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,1	-0,1	-0,0	-0,0	-0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Inkomst: hög = 1	-0,0	-0,0	-0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,0	-0,0	-0,1	0,1	0,0	0,0
Klass: Arbetarhem	0,1*	0,1	0,1	0,2**	0,1**	0,1	0,1*	0,1	0,1	0,1*	0,1	0,1	0,2**	0,2**	0,1	0,1	0,0	-0,0	0,0	-0,0	-0,0
Ideologi: Vänsterhöger (höger=1)	0,1	0,1	0,2	-0,3***	-0,3***	-0,2*	-0,3***	-0,3***	-0,2*	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	-0,1	0,0	-0,6***	-0,6***	-0,6***
Kommun med sjukhus		0,0	0,0		0,1	0,1		0,1	0,1		0,1*	0,1		0,1	0,1		0,2*	0,2**		0,1	0,1*
Förtroende sjukvården mycket högt = 1		-0,3*	-0,4**		-0,1	-0,1		-0,1	-0,1		-0,2*	-0,2*		-0,1	-0,1		-0,2	-0,2		-0,1	-0,0
Hälsotillstånd: mycket gott = 1		-0,1	-0,1		-0,0	-0,0		0,0	0,0		-0,0	-0,0		-0,2	-0,3		0,1	0,0		0,1	-0,0
Barn i hushållet		0,2***	0,3***		0,1	0,2**		0,1	0,1*		0,1*	0,2***		0,2**	0,2***		0,2*	0,2***		0,1	0,2**
C/D-skala (decentralist = 1)			0,4**			0,1			0,2*			-0,0			-0,1			0,2			0,1
Prioriterar kvalitet över närhet i (specifikt) Sjukvård = 1.			-0,2***			-0,2**			-0,1*			-0,2**			-0,3***			-0,2**			-0,1
Prioriterar kvalitet över närhet i (specifikt) Grundskola = 1			-0,2**			-0,2**			-0,2***			-0,1*			-0,1			-0,3***			-0,2***
Åsikter om serviceutbud (instämmer helt = 1)																					
Avstånden till service där jag bor är för långa			0,1			0,0			-0,0			0,1			0,1			0,1			-0,1
Service bör bedrivas nära människor, även när det kostar mer			0,4**			0,4***			0,2*			0,4***			0,3*			0,2			0,3**
Service bör koncentreras till större orter för att säkra kvaliteten			-0,3*			-0,6***			-0,5***			-0,5***			-0,3**			-0,5***			-0,5***
Konstant	3,3***	3,5***	3,2***	4,1***	4,1***	4,1***	4,2***	4,2***	4,2***	4,1***	4,1***	4,1***	3,2***	3,3***	3,4***	3,4***	3,3***	3,4***	4,4***	4,2***	4,2***
Just. R ²	0,070	0,080	0,143	0,050	0,049	0,162	0,056	0,053	0,127	0,037	0,042	0,123	0,073	0,079	0,118	0,058	0,064	0,134	0,049	0,048	0,121
N	1572	1554	1268	1566	1550	1266,	1564	1548,	1264,	1556	1540	1257	1551	1536	1253	1563	1547	1262	1562	1546	1263

* p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024

Tabell 15 Vad förklarar villighet att acceptera nedläggning av sjukhus och grundskola (OLS-regression)

	Lägga ner SJUKHUS			Lägga ner GRUNDSKOLA		
	M1	M2	M3	M1	M2	M3
Bostadsort (storstad kontrollgrupp)						
Storstad: Ytterområde/förort	-1,0	-2,2	-1,5	-1,9	-2,2	-1,4
Stad: centralt	-7,5***	-7,8***	-6,5***	-1,2	-1,2	-1,3
Stad: ytterområde	-5,5**	-5,9***	-6,6***	-4,2*	-4,1*	-4,4*
Större tätort	-4,9*	-7,2**	-6,8**	-3,4	-4,2	-1,9
Mindre tätort	-9,7***	-12,2***	-9,5***	-8,9***	-9,7***	-6,5**
Ren landsbygd	-10,3***	-12,4***	-9,2***	-9,6***	-10,3***	-7,0**
Kön: Kvinna = 1	-3,5***	-3,3***	-1,4	-2,1*	-1,8	-0,2
Ålder (medelålders kontrollgrupp)						
Ålder: Unga -29 = 1	5,3***	4,8**	3,1	9,1***	7,6***	6,3***
Ålder: Äldre 65+ = 1	-2,4*	-3,4**	-4,4***	0,2	-1,6	-3,0*
Utbildning (medel kontrollgrupp)						
Utbildning: låg = 1	-2,4	-2,6	-1,7	-2,1	-2,6	-0,4
Utbildning: hög = 1	1,2	1,9	1,4	1,6	2,2	1,7
Inkomst (medel kontrollgrupp)						
Inkomst: låg = 1	2,2	2,3	1,7	-0,0	-0,1	-0,3
Inkomst: hög = 1	0,5	0,7	0,7	-0,3	0,2	0,5
Klass: Arbetarhem	-3,2**	-2,8**	-1,2	-3,0**	-2,6*	-1,2
Ideologi: Vänsterhöger (höger=1)	1,5	1,4	0,2	4,3*	4,2*	2,2
Kommun med sjukhus		-4,6***	-4,4***		-2,3*	-2,6*
Förtroende sjukvården mycket högt = 1		5,5**	6,0**		3,6	4,2*
Hälsotillstånd: mycket gott = 1		-0,9	-0,3		0,7	1,5
Barn i hushållet		-1,4	-2,7*		-3,6**	-5,1***
C/D-skala (decentralist = 1)			-5,3*			-3,5
Prioriterar kvalitet över närhet i (specifikt) Sjukvård = 1.			7,4***			4,1***
Prioriterar kvalitet över närhet i (specifikt) Grundskola = 1			0,0			4,8***
Åsikter om serviceutbud (instämmer helt = 1)						
Avstånden till service där jag bor är för långa			0,1			-1,5
Service bör bedrivas nära människor, även när det kostar mer			-5,5**			-8,1***
Service bör koncentreras till större orter för att säkra kvaliteten			10,5***			11,4***
Konstant	32,0***	33,3***	32,0***	30,3***	30,5***	30,3***
Just. R ²	0,08	0,09	0,20	0,07	0,08	0,19
N	1588	1569	1270	1580	1561	1270

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Kommentar: Den beroende variabeln bygger på frågan: Antal att ett beslut fattats om att lägga ner ditt närmaste sjukhus respektive grundskola. Hur villig skulle du vara att acceptera nedläggningen givet sex sju omständigheter. Beroende variabel är ett index byggt på medel för svar om samtliga omständigheter för sjukhus respektive grundskola kodat 0 *ovillig att acceptera* – 100 *extremt villig att acceptera*, dvs positiva b-värden ska tolkas som ökad acceptans givet omständigheterna.

Alla oberoende variabler är kodade 0–1, antingen som dummy-variabler eller kontinuerliga variabler där 0 = min och 1 = max.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2024